

Fisioteràpia en Pediatria

Codi: 102976

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500892 Fisioteràpia	OT	3	2

Professor/a de contacte

Nom: Saida Garces Aguilar

Correu electrònic: saida.garces@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Saida Garces Aguilar

Prerequisits

No hi ha prerequisits.

Objectius

L'assignatura és optativa i s'imparteix a tercer curs de Grau de Fisioteràpia. Aquesta assignatura va encaminada a conèixer el món de la Pediatria des de l'enfoc de la Fisioteràpia. Tenir nocions bàsiques del desenvolupament del nen sa, per poder entendre la patologia i, aprofundir en el tractament de fisioteràpia pròpiament dit.

Els objectius de l'assignatura són:

1. Conèixer el desenvolupament del nen sa, per tractar les diferents patologies que pot presentar el nen al llarg de tot el seu desenvolupament fins arribar a l'edat adulta.
2. Reconèixer els factor de risc que poden incidir en el desenvolupament del nen des del seu naixement i que poden comprometre el seu desenvolupament posterior.
3. Saber observar i reconèixer els factors socials, familiars i psicològics que influeixen en l'entorn del nen i que tindran incidència en la salut i/o malaltia del nen.
4. Ser capaç de dur a terme la valoració funcional del nen, tenint en compte l'edat i el desenvolupament motriu que li pertoca per la mateixa, utilitzant les valoracions adequades a l'edat i a l'estat funcional del nen.
5. Planificar els objectius i el tractament de fisioteràpia amb la coordinació dels altres professionals de la salut que atenen al nen i a la seva família.
6. Conèixer els déficits i les discapacitats que poden aparèixer degut a la patologia i comprendre les necessitats bàsiques que poden necessitar.
7. Saber aplicar les diferents tècniques de fisioteràpia en pediatria.
8. Avaluar, adaptar i seguir l'evolució del nen, portant a terme noves propostes de tractament en cas de que sigui necessari.
9. Treballar en diferents casos clínics per planificar el tractament de fisioteràpia adient a cada cas.

Competències

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi valorant l'impacte social, econòmic i mediambiental.
- Aplicar els mecanismes de garantia de qualitat en la pràctica de la fisioteràpia, segons els criteris reconeguts i validats.
- Demostrar que té prou coneixement dels mètodes, procediments i actuacions fisioterapèutics, encaminats a la terapèutica clínica.
- Dissenyar el pla d'intervenció de fisioteràpia d'acord amb els criteris d'adequació, validesa i eficiència.
- Integrar, a través de l'experiència clínica, els valors ètics i professionals, els coneixements, les habilitats i les actituds pròpies de la fisioteràpia per resoldre casos clínics concrets en l'àmbit hospitalari, extrahospitalari, i de l'atenció primària i comunitària.
- Mantenir actualitzats els coneixements, habilitats, destreses i aptituds de les competències professionals.
- Participar en l'elaboració de protocols assistencials de fisioteràpia basats en l'evidència científica i fomentar activitats professionals que dinamitzin la recerca en fisioteràpia.
- Tenir habilitat en les relacions interpersonals.
- Tenir una actitud d'aprenentatge estratègic i flexible.
- Treballar en equip.
- Valorar l'estat funcional del pacient considerant els aspectes físics, psicològics i socials.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar els coneixements i competències adquirits per resoldre casos clínics, susceptibles de tractament fisioterapèutic en l'àmbit de les afeccions ginecològiques obstètriques i pediàtriques.
2. Aplicar els mètodes, procediments i actuacions fisioterapèutiques de les afeccions pròpies de la ginecologia, l'obstetrícia i la pediatria.
3. Aplicar els procediments adequats de valoració de la fisioteràpia en pediatria, amb l'objectiu de determinar el grau d'afectació i la seva possible repercussió funcional.
4. Aplicar els procediments adequats de valoració de la fisioteràpia, amb l'objectiu de determinar el grau d'afectació de l'aparell urogenital i la seva possible repercussió funcional.
5. Descriure els mitjans i tècniques de la fisioteràpia en la teràpia de les afeccions ginecològiques obstètriques i pediàtriques i demostrar que està al dia en la seva adequació i eficàcia.
6. Descriure i analitzar els mecanismes de garantia de qualitat en els processos d'atenció fisioterapèutica en ginecologia, obstetrícia i pediatria.
7. Descriure i analitzar els protocols assistencials de fisioteràpia basats en l'evidència en les afeccions ginecològiques, obstètriques i pediàtriques.
8. Descriure les bases de la valoració de l'aparell urogenital.
9. Descriure les bases de la valoració en pediatria.
10. Descriure les lesions i malalties en obstetrícia, ginecologia i pediatria, identificant les manifestacions que apareixen al llarg del procés, així com la seva etiologia i els tractaments mèdics, quirúrgics i de rehabilitació associats.
11. Dissenyar exercicis i activitats terapèutiques per a les malalties i lesions obstètriques, ginecològiques i pediàtriques.
12. Explicar el codi deontològic, explícit o implícit, de l'àmbit de coneixement propi.
13. Identificar les implicacions socials, econòmiques i mediambientals de les activitats academicoprofessionals de l'àmbit de coneixement propi.
14. Identificar les principals desigualtats de sexe/gènere presents a la societat.
15. Tenir habilitat en les relacions interpersonals.
16. Tenir una actitud d'aprenentatge estratègic i flexible.
17. Treballar en equip.

Continguts

TEMA 1: INTRODUCCIÓ A L'ASIGNATURA (Docent: Laura García)

- 1.1. Fonaments i conceptes bàsics de l'assignatura.
- 1.2. Presentació del programa.
- 1.3. Seminaris i treballs d'auto aprenentatge.
- 1.4. Tipus d'avaluació.

TEMA 2: INTRODUCCIÓ A LA FISIOTERÀPIA INFANTIL (Docent: Laura García)

- 2.1 Desenvolupament del nen sa.
- 2.2 Disfuncions, trastorns del desenvolupament o risc de patir-los (Patologies).
- 2.3 Repercussions en les seves habilitats funcionals (Afeccions psicomotrius, neurològiques, ortopèdiques, etc)
- 2.4 Prevenció i detecció precoç de les patologies infantils mitjançant els cribatges.

TEMA 3: PAPER DEL FISIOTERAPEUTA (Docent: Laura García)

- 3.1 Relació, implicació i actitud del fisioterapeuta envers el nen, la família i l'entorn. Pràctiques centrades en la família.
- 3.2 Intervenció terapèutica i importància de la relació amb la família.
- 3.3 Diferents àmbits de tractament. (CDIAP, EAP, Privat, EEE, hospitals)

TEMA 4: EXPLORACIÓ DEL NOUNAT (Docent: Laura García)

- 4.1 Desenvolupament prenatal i post natal.
- 4.2 Test d'Apgar.
- 4.3 Reflexes arcaics, avanços en la neurociència aplicats al neurodesenvolupament i aprenentatge motriu.
- 4.4 To muscular.
- 4.5 Adquisició del control postural i equilibri.

TEMA 5: EL NOUNAT PREMATUR (Docent: Laura García)

- 5.1 Característiques del nadó prematur.
- 5.2 Causes i trastorns que es poden trobar.
- 5.3 Tractament de fisioteràpia a la incubadora.

TEMA 6: DESENVOLUPAMENT PSICOMOTRIU (Docent: Laura García)

- 6.1 Progressió del Desenvolupament psicomotriu en les diferents etapes del nen sa.
- 6.2 Alteracions o disfuncions en el Desenvolupament psicomotor.
- 6.3 Signes d'alerta.

TEMA 7: EL JOC (Docent: Laura García)

- 7.1 Elements diferenciadors del tractament amb l'adult.

7.2 El joc com a eina per portar a terme el tractament de Fisioteràpia. (El joc i les joguines, el joc funcional i diferents etapes del joc.)

TEMA 8: HISTÒRIA CLÍNICA (Docent: Laura García)

8.1 Avaluació i observació.

8.2 Exploració.

8.3 Valoracions segons l'afectació del nadó/infant.

8.4 Història clínica. Exemples.

TEMA 9: SEDESTACIÓ (Docent: Saida Garcés)

9.1 Característiques de la Sedestació

9.2 Correccions en la sedestació. Punt clau-

9.3. Valoració de la sedestació

9.4 Productes de suport

9.5 Alteracions

TEMA 10: BIPEDESTACIÓ (Docent: Saida Garcés)

10.1 Característiques de la bipedestació

10.2 Correccions en la bipedestació. Punts clau-

10.3. Valoració de la bipedestació

10.4 Productes de suport

10.5 Alteracions

TEMA 11: DESPLAÇAMENT (Docent: Saida Garcés)

11.1 Què és el desplaçament?

11.2 Formes de desplaçament. Característiques.

11.3. Patró de la marxa.

11.4 Correccions en la marxa

11.5 Valoració de la marxa

11.6 Productes de suport

TEMA 12: TORTICOLI MUSCULAR CONGÈNITA (Docent: Laura García)

12.1 Definició i classificació.

12.2 Exploració i diagnòstic diferencial.

12.3 Objectius del tractament de fisioteràpia.

12.4 Tractament de fisioteràpia conservador.

12.5 Tractament de fisioteràpia post quirúrgic.

TEMA 13: PARÀLISI BRAQUIAL OBSTÈTRICA (Docent: Laura García)

- 13.1 Definició, classificació i pronòstic
- 13.2 Lesions associades.
- 13.3 Exploració i avaluació
- 13.4 Objectius del tractament de fisioteràpia.
- 13.5 Tractament de fisioteràpia conservador
- 13.6 Deformitats residuals i període de regressió
- 13.7 Tractament de fisioteràpia post quirúrgic precoç i retardat.

TEMA 14: LUXACIÓ CONGÈNITA DE MALUC (Docent: Saida Garcés)

- 14.1 Definició, etiologia i classificació.
- 14.2 Valoració.
- 14.3 Exploració nadó normal i patològic
- 14.4 Tractament conservador. Ortesis.
- 14.5 Tractament de fisioteràpia post quirúrgic.

TEMA 15: TRANSTORNS DELS PEUS (Docent: Saida Garcés)

- 15.1 Definició, classificació
- 15.2 Peu equino var. Etiologia.
- 15.3 Exploració.
- 15.4 Tractament conservador. Fisioteràpia. Ortesis. Guixos.
- 15.5 Complicacions.
- 15.6 Tractament de fisioteràpia post quirúrgic en el lactant i nen.

TEMA 16: ALTERACIONS DE LA COLUMNA VERTEBRAL. (Docent: Saida Garcés)

- 16.1 Definició. Classificació
- 16.2 Exploració.
- 16.3 Escoliosi idiopàtica. Infantil. Juvenil. Adolescent.
- 16.4 Valoració.
- 16.5 Objectius del tractament de fisioteràpia.
- 16.6. Tractament de fisioteràpia.

TEMA 17: PARÀLISI CEREBRAL INFANTIL (Docent: Saida Garcés)

- 17.1 Definició. Classificació.
- 17.2 Alteracions del desenvolupament psicomotriu
- 17.3 Distribució topogràfica de la lesió.

17.4 Alteracions del to.

17.5 Alteracions ortopèdiques.

17.6 Objectius bàsics del tractament de fisioteràpia.

17.7 CIF

17.8 Tractament de fisioteràpia.

TEMA 18: TRASTORN DE L'ESPECTRE AUTISTA (TEA) (Docent: Saida Garcés)

18.1 Definició i nomenclatura.

18.2 Característiques.

18.3 Síntomes associats.

18.4 Graus de TEA.

18.5 Recursos en la comunicació.

18.6 Accessibilitat i TIC

TEMA 19: FISIOTERÀPIA EN PLURIDISCAPACITAT (Docent: Saida Garcés)

19.1 Definició de Pluridiscapacitat.

19.2 La percepció des de la pluridiscapacitat.

19.3 El moviment.

19.4 La comunicació.

19.5 Inclusió.

19.6 Baix cost.

TEMA 20: L'ALIMENTACIÓ EN INFANTS AMB GREUS AFECTACIONS EN EL DESENVOLUPAMENT (Docent: Saida Garcés)

20.1 Definició d'alimentació.

20.2 Tipus d'alimentació.

20.3 Alteracions en la deglució.

20.4 Pautes de tractament i relació amb la fisioteràpia.

20.5 Adequació de l'entorn i adaptacions.

TEMA 21: L'INFANT ONCOLÒGIC (Docent: Laura García)

21.1 Història natural del càncer.

21.2 Classificació

21.3 Exploració

21.4 Tractament de fisioteràpia i altres.

TEMA 22: ACONDROPLASIA (Docent: Saida Garcés)

22.1 Definició.

22.2 Característiques.

22.3 Exploració de l'infant.

22.4 Tractament de fisioteràpia.

22.5 Altres tractaments.

TEMA 23: MALALTIES NEUROMUSCULARS (Docent: Saida Garcés)

23.1 Definició.

23.2 Característiques de les malalties neuromusculars.

23.3 Classificació.

23.4 Valoració.

23.5 Tractament de fisioteràpia

TEMA 24: PATOLOGIA RESPIRATÒRIA I TRACTAMENT DE FISIOTERÀPIA. (Docent: Laura García)

24.1 Anatomofisiologia de l'aparell respiratori infantil vs l'adult.

24.2 Patologies freqüents.

24.3 Exploració i detecció d'afectacions respiratòries.

24.4 Tècniques de fisioteràpia respiratòria.

Metodologia

En referència als continguts teòrics, es realitzaran de forma mixta, en format presencial i no presencial (virtual) al 50%, segons situació de la pandèmia.

• PRÀCTIQUES DE LABORATORI:

Espai per posar en pràctica les diferents formes de portar a terme el tractament de fisioteràpia amb les característiques pròpies dels nens, depenent de l'edat i altres aspectes rellevants propis de la infantesa. Segons l'evolució de la pandèmia, realitzarem la totalitat de les pràctiques de forma virtual. En cas de ser possible, realitzarem presencialment l'elaboració del seient de guix.

*Temes que es posaran en pràctica:

-Estimulació del Desenvolupament Psicomotriu

-Pràctica sobre la P.C.: Elaboració d'un seient de guix

-Pràctica sobre la pluridiscapacitat: "Posar-se en la pell de la pluridiscapacitat"

-Experimentar les AVD amb discapacitat.

• ELABORACIÓ DE TREBALLS:

Els/les professors/es donaran les pautes per realitzar els treballs al iniciar l'assignatura.

Es faran en grups de 4-5 alumnes (depenent dels alumnes totals).

Els temes a treballar seran els proposats per els/les professors/es.

- LECTURA D'ARTICLES / INFORMACIÓ D'INTERÈS:

Els/les professors/es poden donar algun article d'interès per tal de treballar-lo o fer una lectura.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
PRÀCTIQUES DE LABORATORI (PLAB)	6	0,24	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 15, 16, 17
TEORIA (TE)	46	1,84	2, 3, 4, 9, 10
Tipus: Autònomes			
ELABORACIÓ DE TREBALLS	23	0,92	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 16
ESTUDI PERSONAL	55	2,2	1, 2, 3, 9, 10, 16
LECTURA D'ARTICLES / INFORMACIÓ D'INTERÈS	20	0,8	2, 10

Avaluació

La puntuació final serà el sumatori dels punts obtinguts: Avaluació escrita mitjançant proves objectives de selecció d'ítems de resposta alterna (50%), Assistència i participació activa a classe i als seminaris (15%), Avaluació teòrica del treball escrit (25%), Defensa oral del treball (10%). Serà necessari una nota final superior o igual a 5 per tal d'aprovar l'assignatura. Els alumnes que no es presentin als exàmens i/o que no realitzin el treball final, tindran un NO AVALUABLE de l'assignatura.

- Assistència i participació activa a classe i als seminaris 15%:

L'assistència comprovada a classe i seminaris ha de ser superior o igual al 80%: l'alumne que assisteixi en un mínim del 80% a les classes, obté directament 1,5 punts/10 en la nota final.

Aquells alumnes que hi hagi un motiu justificat per faltar més del 80%, i els/les professors/es ho considerin, s'oferirà fer un treball complementari per tal de poder optar al 15% en la nota final.

- Avaluació escrita mitjançant proves objectives de selecció d'ítems de resposta alterna 50%:

- Es realitzaran 2 exàmens parcials de caràcter eliminatori de matèria; cadascun d'ells tindrà una puntuació del 25% (parcial I 25%, parcial II 25%). Cada examen parcial constarà de 30 preguntes tipus test, verdader (V) o fals (F). Cada pregunta incorrecta resta una pregunta correcta. Les preguntes no contestades no restaran punts. El primer examen parcial es realitzarà a la meitat del semestre (primera part del temari) i el segon, un cop s'hagi finalitzat tot el temari (final de curs). Cada examen tindrà una durada de 60 minuts.

- Per aprovar l'assignatura cal aprovar els dos exàmens amb un mínim d'un 5. La resta de notes faran mitja amb els exàmens.

- Els estudiants que no aprovin el primer examen parcial, no podran optar al segon parcial, i s'hauran de presentar a un examen final on entrarà tot el temari impartit (data de l'examen segons calendaris). En cas de suspendre el segon parcial es seguirà el mateix procediment (realització d'examen final).
- En cas de suspendre algun examen parcial, l'examen final serà tipus test (V o F) i constarà de 50 preguntes. Cada pregunta incorrecta resta una pregunta correcta. Aquest, tindrà un valor del 50%. La durada d'aquest examen serà de 90 minuts.
- En cas de suspendre l'examen final, es realitzarà una prova final de recuperació que constarà de 50 preguntes, en format V o F i una durada de 90 minuts. Cada pregunta incorrecta resta una pregunta correcta (data de l'examen segons calendaris).
- Els alumnes que demanin revisió d'algun examen es realitzarà en horari convingut amb el/la professor/a.

- **Avaluació teòrica del treball escrit (25%):**

El treball escrit s'entregarà cap a final de curs (data segons calendaris) en format paper i s'enviarà en format digital a la professora. Els treballs enviats fora de la data pactada, constaran com NO AVALUABLES.

Es penjarà un document al campus amb les indicacions necessàries per poder realitzar el treball.

- **Defensa oral del treball (10%):**

A principi de l'assignatura es posaran les dates en que es realitzaran les defenses dels treballs. Es faran sempre després d'haver entregat el treball escrit.

La defensa oral tindrà una durada total de 30 minuts: 20 minuts per exposar i 10 minuts de preguntes i valoració.

És imprescindible que tots els components del grup puguin defensar el treball. La nota obtinguda serà igual per tots els components del grup.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència i participació activa a classe i als seminaris	15%	0	0	8, 12, 13, 14, 15, 16, 17
Avaluació escrita mitjançant proves objectives de selecció d'ítems de resposta alterna	50%	0	0	3, 9, 15, 16, 17
Avaluació teòrica del treball escrit	25%	0	0	1, 2, 3, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 15, 16, 17
Defensa oral del treball	10%	0	0	2, 3, 4, 11, 15, 16, 17

Bibliografia

Bibliografia específica

FAGOAGA, J. Fisioterapia pràctica en pediatria. Barcelona. Mc Graw-Hill 2005
 GASSIER, J. Manual del desarrollo psicomotor del niño. Barcelona: Masson, 1996

LE METAYER, M. Reeduación cerebro-motriz en el niño pequeño. Barcelona: Masson, 2001

MACIAS, L., FAGOAGA, J. *Fisioterapia en pediatria*. Barcelona: Ed. Médica Panamericana, 2018

SERRA GABRIEL, DIAZ PETIT, De SANDE CARRIL. *Fisioterapia en Neurologia, Sistema Respiratorio, i Aparato Cardiovascular*. Barcelona. Ed. Masson.2005

STAHOLI L.T. *Ortopedia pediàtrica*. Madrid: Marban libros 2003

TACHDJIAN. *Ortopedia pediàtrica* 4 vol. Barcelona: Interamericana, 1990

Bibliografia de consulta

BOBATH, B.; BOBATH, K. *Desarrollo motor en distintos tipos de parálisis cerebrales*. Buenos Aires: Panamericana, 1997

BRAZELTON, T.B. *Escala para la valoración del comportamiento neonatal*. Barcelona: Paidós, 1997

CRUZ, M.; BOSCH, J. *Atlas de síndromes pediátricos*. Barcelona: Espax, 1998

DE PABLOS, J. GONZALEZ HERRANZ, P. *Apuntes de fracturas infantiles*. Madrid: Hergon, 2001

GONZALEZ VIEJO, COHO RIAMBAU, SALINAS CASTRO. *Escoliosis. Realidad Tridimensional*. Barcelona: Masson 2001

LEVITT, S. *Tratamiento de la P.C. y del retraso motor*. Madrid: Panamericana, 2001

LEONHART, M. *El niño ciego*. Once

PONCES J. *Paràlisis Cerebral infantil*. Barcelona: Generalitat de Catalunya Departament de benestar Social; 1991

SOYEZ-PAPIERNIK E. *Comprendre la rééducation des anomalies du développement*. Paris: Masson; 2005

Recursos d'Internet

Ortopèdia en nens <http://www.patient.co.uk/doctor/Orthopaedic-Problems-in-Childhood.htm>

Torticoli congènita

http://journals.lww.com/jcraniofacialsurgery/Fulltext/2005/03000/Treatment_of_Recalcitrant_Idiopathic_Muscular.

<http://www.pediatriceducation.org/2008/12/15/file:///C:/pubmed/12101935>

<http://www.pediatriceducation.org/2008/12/15/>

Paràlisis cerebral http://sinu.unisinu.edu.co/investigacion/revistas_en_pdf/medicina/puntaje_de_apgar.pdf

Programari

No cal programari.